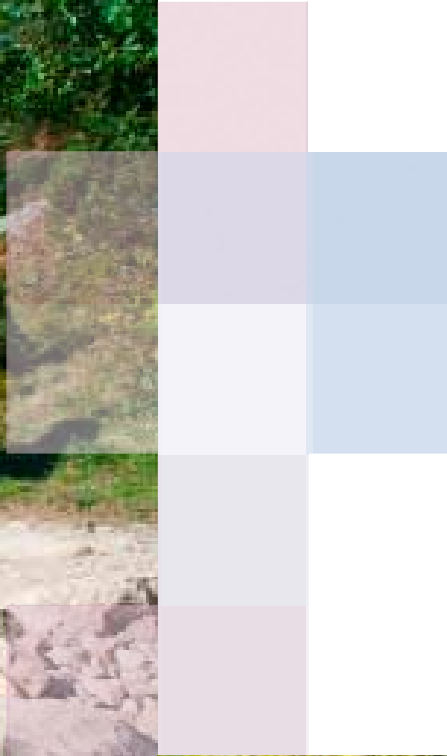

CESTOU NECESTOU

15 turistických trás a naučných chodníkov s rozličným stupňom náročnosti, počas ktorých spoznáte Prešovský samosprávny kraj z inej perspektívy. Panoramatické výhľady, kúzelné mikrosvetvy fauny a flóry, liečivé pramene a kultúrno-historické pamiatky, to všetko sa vám naskytne pri potulkách naprieč regiónom.

EURÓPSKA ÚNIA

rop

regionálny
operačný
program

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNY
KRAJ

VYSOKÉ TATRY

Tri studničky – Kriváň – Jamské pleso – Tri studničky

Východiskový bod: Tri studničky, zastávka SAD, parkovisko

Koniec trasy: Tri studničky

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 14,4 km / cca 6 hodín

Náročnosť: Náročná celodenná vysokohorská túra s namáhavým výstupom a zostupom. Bezproblémová orientácia, pri zníženej viditeľnosti treba v úsekoch nad hornou hranicou lesa pozornejšie sledovať turistické značky.

Štrbské pleso – Jamské pleso – Tri studničky – Štrbské pleso

Východiskový bod: Štrbské pleso, zastávka SAD/ŽSR, parkovisko

Koniec trasy: Štrbské pleso, zastávka SAD/ŽSR, parkovisko

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 9,18 km / cca 4 hodiny

Opis trasy: Nenáročná poldenná túra v lesnom prostredí. Jednoduchá orientácia po dobre značkovaných turistických chodníkoch. Na trase sa nenachádzajú turistické objekty poskytujúce občerstvenie.

Štrbské pleso – Popradské pleso – Symbolický cintorín – Štrbské pleso

Východiskový bod: Štrbské pleso, zastávka SAD/ŽSR, parkovisko

Koniec trasy: Štrbské pleso, zastávka SAD/ŽSR, parkovisko

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 3 hodiny 30 minút

Opis trasy: Nenáročná poldenná túra s jednoduchou orientáciou vedie po dobrých cestách a turistických chodníkoch. V Chate pri Popradskom plese je možnosť občerstvenia. Približne 30 minút od zastávky pri Popradskom plese sa nachádza Symbolický cintorín na počesť zahynutým horolezcom.

Tatranská Polianka - Sliezsky dom - Tatranská Polianka

Východiskový bod: Tatranská Polianka, zastávka SAD/ŽSR, parkovisko

Koniec trasy: Tatranská Polianka, zastávka SAD/ŽSR, parkovisko

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 4 hodiny 30 minút

Opis trasy: Stredne náročná poldenná vysokohorská túra. Jediná možnosť občerstvenia je v horskom hoteli Sliezsky dom. Orientácia je na dobre značkovaných turistických chodníkoch jednoduchá aj nad hornou hranicou lesa. Trasa vedie popri Velickom moste, Velickej poľane a Gerlachovskom kotle.

Červený Kláštor - Prielom Dunajca - prielom Lesnického potoka - Haligovské skaly - Červený Kláštor

Východiskový bod: Červený Kláštor, zastávka SAD, parkovisko

Koniec trasy: Červený Kláštor, zastávka SAD, parkovisko

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 4 hodiny 45 minút

Opis trasy: Stredne náročná takmer celodenná túra. Prvý úsek po Lesnicu je nenáročný, od Lesnice treba rátať so strmším výstupom na hrebeň Haligovských skál. Orientácia je bezproblémová, trasa poskytuje viaceré možnosti občerstvenia.

Prírodná rezervácia **Haligovské skaly** predstavuje masív skrasovatelých skál rozdelený piatimi žľabmi. Vzhľadom na izolovaný vývoj od zvyšku tatranskej oblasti nachádzame aj tu medzi zástupcami flóry početné endemické druhy. Lesné spoločenstvo tvoria bučiny s fragmentom reliktných borín. Dreviny zastupujú smrek, smrekovec, jedľa a borovica. V bradlových útvaroch Haligovských skál sa v nadmorskej výške 750 metrov nachádza typická krasová jaskyňa Aksamitka, od roku 1976 vyhlásená za chránený prírodný výtvar, neskôr zaradená medzi národné prírodné pamiatky. Jaskyňa je z dôvodu ochrany verejnosti neprístupná.

Jarabina - Jarabinský prielom - Vabec - Oslí vrch - Lubovniansky hrad

Východiskový bod: Jarabina, zastávka SAD, parkovisko

Koniec trasy: Stará Ľubovňa, zastávka SAD/ŽSR, parkovisko

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 16 km / cca 6 hodín

Opis trasy: Stredne náročná celodenná túra vedie po dobrých cestách a chodníkoch s malým prevýšením a zväčša jednoduchou orientáciou.

Lubovniansky hrad

Hraničný hrad z prelomu 13. a 14. storočia mal za úlohu chrániť obchodné cesty do Poľska. Nechal ho postaviť uhorský kráľ Ondrej III, ako strážnu pohraničnú pevnosť. Z tohto obdobia pochádza kruhová veža a gotický palác na najvyššom bode brala, s ktorým tvoria horný gotický hrad. Jeho súčasná, podoba s množstvom zaujímavých expozícií, odráža hneď niekoľko stavebných štýlov. Osobitnú pozornosť si zaslúži renesančný palác, ktorý bol od roku 1772 ruinou. Po 260-tich rokoch bol palác obnovený do takmer pôvodnej podoby, v súčasnosti sa v ňom nachádzajú expozície liehovarníctva, pivovarníctva a dobového zariadenia posledných vlastníkov hradu. Pod hradom sa nachádza skanzen a stredoveký rytiersky tábor.

V obci **Červený Kláštor** sa nachádza kláštor kartuziánov s rovnomeným názvom, ktorý získal vďaka neprehliadnuteľnej červenej strešnej krytine. Dejiny kláštora postaveného v roku 1320 sa spájajú s pustovníckymi rehoľami kartuziánov a kamaldulov. V súčasnosti sa tu nachádza múzeum s expozíciami dokumentujúcimi dejiny kláštora, farmaceutická expozícia a čiastočne zrekonštruovaný Kostol sv. Antona Pustovníka.

Zemplínske Hámre – Roviienky – Sninský kameň – Roviienky – Zemplínske Hámre
Východiskový bod: lom na konci Zemplínskych Hámrov

Koniec trasy: lom na konci Zemplínskych Hámrov

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 3 hodiny

Opis trasy: Stredne náročná túra s možnosťou občerstvenia. Zo zastávky Sninský kameň je krásny výhľad na Morské oko, Sninu, Poloniny, údolie Cirochy a ukrajinské pohraničie. Časť cesty lemujú andezitové bralá, pozostatok lávovej činnosti.

Vihorlat (Vihorlatské vrchy) je pohorie sopečného pôvodu, krajinný celok Vihorlatsko-gutínskej oblasti, ktorý sa rozprestiera na východe Slovenska. Na jeho území sa nachádza Chránená krajinná oblasť Vihorlat. Sninský kameň je dvojica skalných útvarov (nižší ale plošne rozsiahlejší Veľký **Sninský kameň** – 998 m n. m.; Malý Sninský kameň 1 005 m n. m) vo forme plošinového lávového vrcholu. Od roku 1982 sú prírodnou pamiatkou a predmetom ochrany. Lokalita je charakteristická výskytom vzácného rastlínstva, je tu zaznamenaných 43 druhov lišajníkov a 148 druhov vyšších rastlín. Svoj domov tu má aj jediný slovenský druh liany plamienok alpínsky.

VIHORLAT

Remetské Hámre – Lysák – Sedlo Rozdiel – Jedlinka – Tri Table – Sninský Kameň – Nežabec – Strihovská poľana – Strihovské sedlo – Pilníkova lúka – Diel – Vávrova lúka – Podhorod'

Východiskový bod: Remetské Hámre, rázcestie, červená značka

Koniec trasy: Podhorod'

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 32,9 km / cca 8 hodín

Opis trasy: Hlavná hrebeňová trasa kalderou vyhasnutej sopky charakteristická úsekmi so strmším stúpaním s výhľadom na Sninský kameň a Zemplínsku Širavu. Na trase sa nachádza studnička s pramenitou vodou.

Náučný chodník Humenský Sokol

Východiskový bod: lesný porast oproti parkovisku Podskalka, Humenné

Koniec trasy: parkovisko Podskalka

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 3,5 kilometra / 2-3 hodiny

Opis trasy: Náučný chodník prechádza národnou prírodnou rezerváciou Humenský Sokol vo Vihorlatských vrchoch. Je osadený deviatimi informačnými panelmi. Na trase sa nachádzajú najsevernejšie položené porasty duba plstnatého na Slovensku, spoločenstvá stepí a vápencových skál, skalný masív Dúpna s najvyššími bodmi Sokol (404 m n. m.), Červená skala (447 m n. m.), Skalka (308 m n. m.), jaskyňa Dúpna a lianovité popínavé rastliny.

Hrebeňom Poloninských Karpát: Nová Sedlica – Kremeneč – Kamenná lúka – Riabskala – Ďurkovec – Pláša – Ruské sedlo – Černiny – Balnica – Lupkovské sedlo

Východiskový bod: Nová Sedlica, SAD, červená značka

Koniec trasy: Lupkovské sedlo

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 20 hodín

Opis trasy: Stredne náročná trasa sa začína v najvýchodnejšej obci na Slovensku. Následne prechádza národnou prírodnou rezerváciou Stuzica a vedie na najvyšší vrchol Polonín – Kremeneč, kde sa stretávajú hranice Slovenska, Poľska a Ukrajiny. V Ruskom sedle sa jej trasa kryje s historickou obchodnou cestou Porta Rustica. Nachádza sa tu tiež turistická útulňa. V Ďurkoveci je studnička s pramenitou vodou.

Prírodná rezervácia **Stuzica** je najväčšou zo šiestich rezervácií na území Národného parku Poloniny. Dominantnou drevinou v tejto rezervácii je dlhoveká jedľa biela so životnosťou dosahujúcou až 500 rokov. Najstaršia kráľovná pralesa meria takmer 50 m, má obvod 518 cm a vek viac ako 300 rokov. Spoločnosť jej robia buk, jaseň, brest a javor. Nenarušený vzhľad lokality je dokonalým obrazom toho, ako lesy vyzerali v minulosti. V útrobach pralesa prežívajú 500 druhov húb, 105 druhov lišajníkov, 190 machorastov, mnohé z nich patria k východokarpatským endemitom. Najpočetnejším zástupcom fauny sú vtáky, z ktorých mnohé patria k ohrozeným druhom. Svoj domov tu má jeleň obyčajný, vlk dravý, medveď hnedý, rys ostrovid a vydra riečna.

POLONINY

V **Balnici** sa nachádza zastávka **Bieščadskej lesnej železničky** z konca 19. storočia. Je tu turistický hraničný prechod pre peších turistov s poľskou colnou búdkou a dôležité rázcestie chodníkov. Motorový výletný vláčik úzkokoľajky premáva len od mája do októbra dvakrát za deň na trase Wola Michova – Balnica – Majdan – Cisna – Dolzica – Przysłup a späť. Budova staničky ponúka turistické ubytovanie a stravu za poľské valuty.

Porta Rustica: Runina – zaniknutá obec Smrekovica – zaniknutá obec Ruské – Ruské sedlo

Východiskový bod: Runina, po poľnej ceste smerom na severozápad

Koniec trasy: Ruské sedlo

Dĺžka trasy: 21 kilometrov / 6 hodín

Opis trasy: Stredne náročná trasa s miestami sťaženou orientáciou, treba pozorne sledovať značky. Na obec Smrekovica, ktorá zanikla v roku 1728, upozorní cintorín. Na mieste zaniknutej obce Ruské leží dnes najväčšia zásobáreň pitnej vody na Slovensku – vodná nádrž Starina.

Kamenná cesta „Porta Rustica“ je vyhľadávaným

cieľom milovníkov pešej turistiky aj cykloturistiky. Ide o kamennú, pôvodne obchodnú cestu, vybudovanú v rokoch 1861 – 1865, ktorá spájala Uhorsko s poľským mestom Halič. Pomenovanie dostala podľa Ruského sedla, cez ktoré viedla jej trasa. Na ceste sa nachádzajú kamenné pamätníky, zachované odvodňovacie žľaby a kamenné priepusty. Vedie popri vojenskom cintoríne z prvej svetovej vojny, židovskom cintoríne, drevenej kováčskej dielni a Troch studničkách, ktoré sú miestom zjavenia Panny Márie. V roku 2001 bola ako najstaršia cestná stavba na Slovensku vyhlásená za kultúrnu pamiatku.

Chodník ikon: Uličské Krivé – Sedlo pod Vežou – Ruský potok – Sedlo pod Kyčerou – Topoľa

Východiskový bod: Uličské Krivé, gréckokatolícky drevený kostol sv. Michala Archanjela z roku 1718, modrá značka

Koniec trasy: Topoľa, pomník Alexandra Duchnoviča

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 4 hodiny

Opis trasy: Nenáročná cesta za duchovnými a umeleckými zážitkami v podobe vzácných interiérov drevených cerkvi v Uličskom Krivom, Ruskom Potoku a Topoli. Chodník ikon vedie cez rázsochu Malého Bukovca do rodiska významného Rusína Alexandra Duchnoviča. V Topoli sa okrem drevenej cerkvi a pomníka A. Duchnoviča nachádza vojenský cintorín z 1. svetovej vojny so železnými atribútmi. V južnej časti drevenej cerkvi sa nachádza cintorín s miestnou raritou. Náhrobné kamene nie sú v záhlaví hrobu, ale na opačnej strane, čiže naopak ako je zvykom.

Ďurková – Šarišské Jastrabie – Minčol

Východiskový bod: Ďurková, stanica ŽSR po žltej značke

Koniec trasy: Minčol (1 157 m n. m.), najvyšší vrch pohoria

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 10,2 kilometra

Opis trasy: Stredne náročná trasa s nádhernými vyhlídkami, pri dobrej viditeľnosti je z vrcholu Minčol dobrý výhľad na obec Šarišské Jastrabie a Vysoké Tatry. V závere trasy je studnička s pramenitou vodou. Na vrchole Minčol sa nachádza železobetónový pilier z rokov 1931 – 1935, jeden zo 17-ich bodov trigonometrickej siete na Slovensku.

ČERGOVSKÝ MINČOL

SLÁNSKE VRCHY

Náučný chodník Tajch

Východiskový bod: obec Pavlovce. Po prejazde popod železnicu sa držiať na hlavnej ceste popri potoku. Za druhým kostolom pri drevenej zastávke SAD doprava, okolo kúpaliska lesom po asfaltovej ceste k parkovisku.

Koniec trasy: Parkovisko Pavlovce

Dĺžka trasy/Časová náročnosť: 8 kilometrov / cca 2 hodiny 30 minút

Opis trasy: Chodník je rozdelený do dvoch etáp a osadený informačnými tabuľkami. Prvá etapa s minerálnym prameňom poskytuje prehľad o tunajšej faune a flóre. Prechádza ňou chránený prírodný výtvar „Zárez Stravného potoka“. Vyskytujú sa tu semenné sady, bývalé lesné škôlky, objekt PRO SILVA s génovou základňou a lesnícke pamiatky. V druhej časti s horskou bystrinou a prameňom sa stretávame s identifikáciou chránených území a prírodných zaujímavostí, ukázkami pálenia dreva a históriou vojnových zákopov. Nachádza sa tu oddychová miestnosť s výhľadom na Havraní vrch. Pre deti je určená špeciálna skrátená trasa dlhá 2,5 kilometra.

EURÓPSKA ÚNIA

regionálny
operačný
program

Európsky fond regionálneho rozvoja
„Investícia do vašej budúcnosti“

**Súbor systematických informačných
a propagačných materiálov o PSK**

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov Európskej únie, Regionálny operačný program, Prioritná os 3 Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov a infraštruktúra cestovného ruchu, Opatrenie 3.2 Podpora a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu – neinvestičné aktivity v cestovnom ruchu.

